

Köztéri területfoglalás: dübörög a dühödt szoborállítási kedv

2015. január 3. 08:09 , Legutóbb frissítve: 2015. január 3. 08:19 **Vas András**

A kilencvenes évek második felétől a szakembereket szinte teljesen háttérbe szorították, s elképesztő szoboravatási örület kezdődött.

Komoly viharokat kavart két köztéri szobor a közelmúltban: Pécsen [liszttel öntötte le egy helyi művész](#) Weöres Sándor mellszobrát az avatáson, így tiltakozva az általa, és több szakember szerint művésziellen alkotás ellen. Egerben olyan Wass Albert-szobor ötletét dobta be a polgármester, mely megszólal, ha valaki közeledik felé...

Somogyban az elmúlt években három köztéri alkotás miatt alakult ki vita: Kaposváron anno több szakember ellenezte, hogy Rippl-Rónai József festőművészt [szamaras fogaton ábrázolják](#), országos tiltakozás mellett avatták fel 2012-ben Horthy Miklós szobrát Kerekiben, míg Károlyi Mihály, az első magyar köztársaság elnökének [a fővárosi Kossuth térről Siófokra](#) – alkotója, Varga Imre szülővárosába – költöztetése is megmozgatta a közt. Az ellenérzések nem csak szavakban nyilvánultak meg: mindkét szobrot nem sokkal felállítás után leöntötték, Horthy megrongálásából [bíróági ügy lett kétszázezer forintos büntetéssel](#).

A megyében a felmérések és lapunk gyűjtése szerint 60 településen 624 köztéri szobor, emlékmű és dombormű áll. A legtöbb Kaposváron, 156 alkotás, Siófokon 102 alakítja a városképet. A kistélepléseken egy-három szobor található, többnyire vallási témájúak, zsánerszobrok vagy helyi híres embernek emléket állítók. Országosan ismert személyek, illetve politikai témájú alkotások ritkán kerülnek a falvakba – a kerek Horthy a kivételeket erősíti... – A rendszerváltás óta megváltoztak a szoborállítási szokások Magyarországon – mondta **Géger Melinda** művészettörténész. – 1990 előtt is létezett politikai nyomás, ám volt szakmai kontroll, lektorátussal, így nagyobb eséllyel kerültek megfelelő alkotások a közterekre. A rendszerváltás után egy ideig még beleszólhatott a szakma az új szobrok felállításába, zsúrizták is az alkotásokat, a kilencvenes évek második felétől a szakembereket háttérbe szorították, s elképesztő szoboravatási örület kezdődött. Mint Rómában, a köztársaság korában, amikor aki akart, s meg tudta fizetni, bárhol állíthatott magáról szobrot. Ott törvényt hoztak ellene...

A szakember szerint az elmúlt tíz év a zsánerszobrok dömpingjét hozta: tipikus 19. századi kispolgári ízlést kiszolgáló alkotások kerültek a közterekre, a kisemberek kis történetei, a másodvonalbeli képcsarnokos alkotások nivóján...

– Trend lett a posztamens nélküli kisember, s ez elmehet akár a behízsgó giccsig – jegyezte meg. – Aránytévésztes, cseppet sem mellékesen rettenetes, amikor híres embereket helyeznek hamis szituációkba, hogy legyen az életünk része, vagy mi azonosulhassunk vele minél jobban. Ilyen amúgy a számárcordés Rippl is...

Úgy vélte, minden közösségnek joga, hogy megőrizze a számára fontos emberek emlékét, ám a léptéket meg kell tudni tartani. Somogyban 16 településen 42 olyan alkotás található, melyek helyi ismert embereket ábrázolnak.

– Amatőr faragók groteszk és naiv, ugyanakkor monumentális munkái számos helyen lepik el a köztereket – jelentette ki –, gondolok akár a kaposvári kormányhivatal előtt is álló, ormótlán gyöngyvirágra, vagy a kistélepléseken gombamód szaporodó, bálványyszerű történelmi figurákra. Ezek betolakodtak még értékes műemléktemplomokba is. Egy barokk templomban, ahol [Dorffmaister-képek találhatók](#), megengedhetetlen.

Jobb a helyzet az országosan ismert művészeket, írókat, költőket megőrkítő alkotások terén. A megyében hat szoborral Rippl-Rónai vezet, eggyel megelőzve Csokonait, Berzsenyit négy alkotás ábrázolja. A Somogyhoz nagyban kötődő Fekete Istvánnak, József Attilának, Kálmán Imrének három-három szobra található itt, mint Klebelsberg Kunó hajdani kultuszminiszternek vagy Petőfinek. A Kossuth-díjas somogyi költőnek, Fodor Andrásnak 1997-es halála óta két szobrot emeltek, nincs még emlékműve pályatársának,

[LEGFRISSEBB](#)
[LEGOLVASOTTABB](#)
[LEGVITATOTTABB](#)

Forintosított változások: ezekre kell felkészülni 2015-ben!
Megbotránkoztatás: a nyílt utcán verték össze a fiatalembert
Elfajult a vita: súlyos sérüléseket szenvedett a nő
Köztéri területfoglalás: dübörög a dühödt szoborállítási kedv
Koccintással koccintottak az új évre a hajléktalanok

KIEMELT TÉMÁK - SONLINE.HU

[Így parkoltok ti!](#) | [Videók](#) | [Szita Bence-gyilkosság](#) | [Emelt fejje!](#) | [SÉTA](#) | [Kaposvári Egyetem](#) | [Csiky Gergely Színház](#) | [Pár-beszéd](#) | [Napi menü](#)

KÉPGALÉRIÁK

Beköszönt a tél Somogyba

[előző](#)
[következő](#)

RÓLUK ÍRTUNK LEGTÖBBET

[Balázs Árpád](#) | [Csákovics Gyula](#) | [Demeter György](#) | [Fekete Ádám](#) | [Gelencsér Attila](#) | [Golovin Vladimír](#) | [Horváth Károly](#) | [Jakó Gergely](#) | [Léhmán György](#) | [Lengyel Róbert](#) | [Mészáros Miklós](#) | [Móring József Attila](#) | [Ormai István](#) | [Pintér Attila](#) | [Piros Attila](#) | [Schmidt Jenő](#) | [Sütő László](#) | [Szászfalvi László](#) | [Szávai Ferenc](#) | [Szita Károly](#)

[Teljes névtár >](#)

ASTRONET – A NAP GONDOLATA

A szerelem bonyolult, és ami a legrosszabb, kiszámíthatatlan.

[Még több gondolat >](#)

Mai horoszkóp

A barátság és a munkája során számos kapcsolatot köt. Sikersorozat következik életében. Szívügyek terén boldog, s

Takáts Gyulának, nem úgy Wass Albertnek...

A zsánerszobrok mellett kurzusalkotások árasztották el a köztereket. Többé-kevésbé minden politikai hatalom szeretne ideológiai nyomást-befolyást gyakorolni a művészetekre, ám az elmúlt években rendkívüli méreteket öltött a szimbolikus területfoglalás.

A történelmi témájú szobrok közül a rendszerváltás után elsőként a világháborús emlékművek jelentek meg. A szocializmusban kényes témának számított a veszteségek feleleltetése, így érthető, hogy amint szabadon lehetett, megannyi település élt a lehetőséggel. Somogyban 17 első, 11 második világháborús, hét, a két világhégésre együttesen emlékeztető és öt hősi emlékmű áll. Az egyes történelmi személyiségek közül Szent Istvánnak van a legtöbb – 13 – szobra a megyében, öt Kossuth követi fél tucattal, a kaposvári származású Nagy Imrének ötöt állítottak. Kilenc alkotás őrzi a Széchenyiek emlékét, akik közül István három, Ferenc és Imre két-két szobrot kapott. Az eseményeket megőrkítő szobrok közül egyelőre az 1956-os forradalom és szabadságharc vezet hét, jellemzően a '90-es években emelt emlékművel, az elmúlt években hat Trianon- és négy turulszobrot, két országzászlót állítottak. A rendszerváltás előtti időket a három szovjet hősi, egy 1919-es mártírok és egy KISZ-építőtábor építésére emlékező utal.

– A kurzusszobrok is a 19. századra, a historizmusra vezethetők vissza – folytatta **Géger Melinda**. – Ez nem művészeti kérdés, sokkal inkább politikai tartalommal feltöltött rítushelyek jönnek így létre. Ezekben az esetekben nem kérjük ki a szakma véleményét, vagy ha mégis, ellenkezés esetén nem veszik figyelembe. Történelmi személyekről csak széleskörű egyeztetés, a pro és kontra érvek meghallgatása után lenne szabad szobrot állítani, Kaposváron például a szovjetek által a városból elhurcolt Bethlen István miniszterelnökről, nem valamilyen potentát ötletét követően. Az sem mindegy, hová kerül a műalkotás, nem lehet bárhová szobrot állítani, mert ez sokszor kieroszakoltnak hat. Ha túl sok a szobor, az ember elveszíti a vele való találkozás élményét. Rippl-Rónai számára és a tőle ötven méterre felállított ringliszpil közös szintre kerül. Pozitív példaként említhető a siófoki Varga Imre szobrokból létrehozott főtér. De egyelőre kevés az esély, hogy a dühödt szoborállítási kedv alábbhagy, a területfoglalási igény fontosabb, mint az igényesség...

ORSZÁG, VILÁG, GAZDASÁG

Csaknem százezren látták a Rembrandt-kiállítást

Csaknem százezren látták eddig a Szépművészeti Múzeum október végén nyílt Rembrandt és a holland arany évszázad festészete című kiállítását.

KSH: több gyermek született, kevesebben haltak meg

Teherautó zuhant az M1-re

KEMMA.HU A 107-es kilométernél, a Budapest felé vezető oldalon egy trélerrel szabadult el.

Bilincsbe verve próbált megszökni a bíróságról

KEMMA.HU Amin meghallotta Dánel, hogy előzetesbe helyezik, nekiindult. A tatabányai őrk

astronet

További horoszkópok
»
Profi jósok várják
kérdéseit! »

RECEPTVÁLOGATÁSOK

DIÉTÁS ÉS FINOM!

Attól, hogy egy ételben kevés a kalória, még lehet laktató és izletes is!

RECEPTKERESÉS

SPORTHÍREK A NEMZETI SPORT OLDALÁN

Sportkrém: Storcz Botondot nem zavarja a teljes nőuralom

Inter: Podolski elköszönt az Arsenaltól; ajánlat Paulinhóra

Tenisz: Djokovics belázasodott, Murray nyerte a tornát

NFL:

Videó: mit várnak legjobbjaink a 2015-ös évtől?

TOVÁBBI HÍREK

Több gyermek született, a halálozások száma pedig mérséklődött az előző év azonos időszakához viszonyítva 2014 első tíz hónapjában - közölte a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) hétfőn.

VIDEÓK

A kerekek között várta meg, míg áthajtanak rajta

Szerencsésen túlélte a balesetet egy férfi, akit biciklijével együtt sodort el egy kamion Kínában.

résen voltak.

Édesanyját gyilkolta meg a férfi

BAON.HU A hercegszántói gyilkosságról egyelőre annyit tudni, hogy a 31 éves elkövetőt elkapták.